

KHẢ NĂNG SINH TRƯỞNG VÀ PHÁT TRIỂN CỦA MỘT SỐ GIỐNG HOA LILY NHẬP NỘI TRỒNG TRONG VỤ ĐÔNG TẠI THÀNH PHỐ ĐÀ NẴNG

*Đặng Kim Yến, Nguyễn Tấn Lê**

TÓM TẮT

Cây hoa lily với các giống Cobra, Sorbonne, Yelloween khi trồng trong vụ Đông năm 2011 tại phường Hòa An, quận Cẩm Lệ, thành phố Đà Nẵng đã cho năng suất và phẩm chất tốt. Trong điều kiện nhiệt độ trung bình/tháng từ 21,2°C đến 23,5°C và độ ẩm trung bình/tháng từ 86% đến 92%; thời gian tồn tại của hoa bị rút ngắn hơn so với khi trồng ở vùng có khí hậu lạnh. Giống Sorbonne có triển vọng tốt về khả năng sinh trưởng, số lượng hoa cũng như chất lượng hoa.

1. Đặt vấn đề

Lily là loại hoa cao cấp với vẻ đẹp quyến rũ, hương thơm thanh khiết và độ bền cao, không chỉ để trang trí trong các dịp lễ, tết mà còn được sử dụng điều chế nước hoa, mỹ phẩm nên hiện nay được người tiêu dùng ưa chuộng. Vì giá thành cao nên việc trồng hoa lily đang thu hút các nhà đầu tư trong và ngoài nước, ngành trồng hoa lily ngày càng phát triển. Ở nước ta, nhiều nhà khoa học đã nhập nội và khảo nghiệm một số giống lily và thu được nhiều kết quả khả quan (Trần Duy Quý, 2004; Đặng Văn Đông và Đinh Thế Lộc, 2004; Nguyễn Văn Tinh, 2007...) [6].

Đà Nẵng là thành phố với sự phát triển đô thị ngày càng cao, nhu cầu tiếp cận và hưởng thụ cuộc sống tinh thần của người dân cũng tăng lên; trong đó việc thưởng ngoạn các loại hoa đẹp cũng đang được quan tâm chú ý. Theo cơ cấu chuyển dịch kinh tế của Đà Nẵng sau năm 2010, hướng phát triển trồng hoa, cây cảnh là xu hướng mang lại lợi nhuận và hiệu quả kinh tế cao, góp phần tăng thu nhập và nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân. Chính vì vậy việc đa dạng hóa sản phẩm hoa cảnh để đáp ứng nhu cầu tiêu dùng của thị trường là vấn đề cấp bách.

Thực tế trong nhiều năm qua tại thành phố Đà Nẵng người dân đã biết du nhập và chọn lọc được một số giống hoa lily có giá trị, song do mang tính chất tự phát nên cây sinh trưởng kém, ít chủng loại, năng suất hoa và hiệu quả kinh tế không cao, chưa thể cạnh tranh được với các doanh nghiệp nhập khẩu từ Đà Lạt.

Nhằm đề xuất các biện pháp thiết thực để góp phần nâng cao năng suất, chất lượng hoa lily tại thành phố Đà Nẵng, mở rộng nguồn giống và phát triển mô hình trồng hoa phù hợp với điều kiện khí hậu, nông hóa thổ nhưỡng tại thành phố Đà Nẵng, chúng tôi đã tiến hành nghiên cứu sự sinh trưởng và phát triển của một số giống hoa lily trồng trong vụ Đông năm 2011 tại thành phố Đà Nẵng

2. Đối tượng và phương pháp nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu là 3 giống lily nhập nội (có nguồn gốc từ Hà Lan): Cobra,

Sorbonne, Yelloween, kích thước củ 16-18 cm, sạch bệnh, chiều dài mầm khoảng 3cm.

Thí nghiệm được trồng trên đất vườn tại phường Hòa An, quận Cẩm Lệ, thành phố Đà Nẵng trong thời gian từ tháng 11 năm 2011 đến tháng 2 năm 2012.

Số liệu về thời tiết trong thời gian trồng tại địa điểm thí nghiệm được trình bày ở bảng 2.1:

Bảng 2.1: Số liệu về thời tiết vụ Đông tại quận Cẩm Lệ, thành phố Đà Nẵng

(nguồn: Trung tâm Khí tượng thủy văn thành phố Đà Nẵng)

Chỉ tiêu theo dõi	Tháng 11/2011	Tháng 12/2011	Tháng 01/2012	Tháng 02/2012
Nhiệt độ TB ($^{\circ}\text{C}$)	23,5	22,9	21,2	23,5
Ẩm độ TB (%)	88	89	92	86

Cây hoa lily được trồng trong chậu xi măng có đường kính 20cm, mỗi chậu trồng một củ giống trong nền giá thể 1/3 đất + 1/3 mùn xơ dừa + 1/3 phân chuồng đã ủ hoai. Thí nghiệm được chia thành 9 ô, diện tích mỗi ô là 5m² với 15 chậu; mỗi công thức bố trí 3 lần nhắc lại với sự phân bố ngẫu nhiên, đảm bảo chế độ chăm sóc đồng đều.

Quy trình trồng và chăm sóc theo Đặng Văn Đông, Đinh Thế Lộc (2004) và Triệu Thường Vân (2005) [4].

Các chỉ tiêu theo dõi gồm có: tỷ lệ ra hoa, tỷ lệ cây hữu hiệu, chiều cao cây, đường kính thân, số lá/cây, thời gian nở hoa, số nụ hoa/cây, tỷ lệ nở, chất lượng hoa (chiều dài trục hoa, đường kính nụ, chiều cao nụ, độ bền của hoa...). Các số liệu được xử lý theo phương pháp thống kê sinh học.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Khả năng sinh trưởng của các giống hoa lily trồng ở vụ Đông năm 2011 tại thành phố Đà Nẵng

Chúng tôi đã theo dõi các chỉ tiêu sinh trưởng của các giống hoa lily trồng thí nghiệm thông qua các chỉ tiêu về chiều cao cây (cm), đường kính của thân (mm), số lá/cây. Kết quả được trình bày ở bảng 3.1:

Bảng 3.1: Khả năng sinh trưởng của các giống hoa lily trồng ở vụ Đông năm 2011 tại thành phố Đà Nẵng

Chỉ tiêu theo dõi	Cobra	Sorbonne	Yelloween
Chiều cao cây (cm)	71,1 ± 2,9	74,5 ± 3,2	93,7 ± 3,4
Đường kính thân (mm)	6,6 ± 0,3	8,1 ± 0,4	7,2 ± 0,6
Số lá/cây	39,9 ± 3,9	51,8 ± 3,1	78,2 ± 4,3

Số liệu trình bày cho thấy các chỉ số về sinh trưởng của cây hoa lily thuộc các giống Cobra, Sorbonne, Yelloween có chiều cao và đường kính của cây cũng như số

lá/cây đã đáp ứng yêu cầu của người tiêu dùng so với các giống lily nhập từ địa phương khác. Giống Cobra thân nhỏ, thấp cây và ít lá nhất. Giống Sorbone thân to, chiều cao và số lá trung bình. Giống Yelloween cao cây nhưng thân nhỏ trung bình, nhiều lá.

3.2. Thời gian ra hoa của các giống hoa lily trồng ở vụ Đông năm 2011 tại thành phố Đà Nẵng

Chúng tôi theo dõi thời gian (số ngày) từ thi trồng đến khi ra nụ, từ khi ra nụ đến khi nở và tổng thời gian sinh trưởng từ khi trồng đến khi hoa tàn. Kết quả được trình bày ở bảng 3.2:

Bảng 3.2: Thời gian nở hoa và thời gian sinh trưởng của các giống hoa lily trồng ở vụ Đông năm 2011 tại thành phố Đà Nẵng

Chỉ tiêu theo dõi	Cobra	Sorbonne	Yelloween
Thời gian từ khi trồng đến khi ra nụ (ngày)	39,8 ± 2,7	35,2 ± 3,1	31,1 ± 0,8
Thời gian từ khi ra nụ đến hoa nở (ngày)	38,4 ± 2,8	38,4 ± 3,8	35,6 ± 1,7
Thời gian sinh trưởng (ngày)	83,3 ± 3,1	72,1 ± 3,4	71,6 ± 3,5

Số liệu được trình bày ở bảng 3.2 cũng như theo dõi thời gian từ khi hoa đầu tiên cho đến hoa cuối cùng nở đã cho thấy:

- Giống Cobra có hoa màu đỏ hồng viền trắng, chậm ra hoa, và chậm nở nhưng có thời gian sinh trưởng kéo dài, trong đó thời gian nở hoa kéo dài 11,93 ngày.

- Giống Sorbonne có hoa màu hồng chàm trắng, thời gian ra hoa ở mức trung bình, chậm nở, thời gian sinh trưởng ngắn, trong đó thời gian nở hoa kéo dài 7,3 ngày.

- Giống Yelloween có hoa màu vàng nhạt, sớm ra hoa, nở nhanh, thời gian sinh trưởng ngắn, trong đó thời gian nở hoa kéo dài 5,4 ngày.

3.3. Năng suất của các giống hoa lily trồng ở vụ Đông năm 2011 tại thành phố Đà Nẵng

Bảng 3.3: Năng suất của các giống hoa lily trồng ở vụ Đông năm 2011 tại thành phố Đà Nẵng

Chỉ tiêu theo dõi	Cobra	Sorbonne	Yelloween
Số nụ/cây	4,2 ± 0,7	5,2 ± 0,5	4,1 ± 0,6
Số hoa/cây	4,2 ± 0,7	5,2 ± 0,5	4,1 ± 0,6
Năng suất (số hoa/m ² đất)	12,7 ± 0,9	15,7 ± 0,8	12,3 ± 0,5

Năng suất hoa thể hiện qua các chỉ số số nụ/cây; số hoa nở/cây/ số hoa nở/m² (số liệu được trình bày ở bảng 3.3). Cả 3 giống đều cho năng suất hoa đạt kết quả tốt: giống Sorbone cơ năng suất cao hơn cả, 2 giống Cobra và Yelloween thấp hơn và xấp xỉ bằng nhau. Tỷ lệ cây có nụ nở thành hoa, tỷ lệ nở hoa của 3 giống đều đạt 100%.

3.4. Chất lượng hoa của các giống hoa lily trồng ở vụ Đông năm 2011 tại thành phố Đà Nẵng

Chất lượng hoa được đánh giá qua kích thước (chiều dài của nụ, đường kính của nụ, đường kính của hoa), độ bền tự nhiên của hoa. Kết quả trình bày ở bảng 3.4 cho thấy giống Sorbonne đạt chất lượng tốt: kích thước hoa và nụ to, thời gian nở hoa kéo dài. Giống Yelloween mặc dù hoa to nhưng chóng tàn, kém bền. Giống Cobra đạt giá trị trung bình của 2 giống.

Bảng 3.4: Chất lượng hoa của các giống hoa lily trồng ở vụ Đông năm 2011 tại thành phố Đà Nẵng

Chỉ tiêu theo dõi	Cobra	Sorbonne	Yelloween
Chiều dài nụ (cm)	9,9 ± 0,8	11,4 ± 0,7	12,0 ± 0,4
Đường kính nụ (cm)	4,2 ± 0,7	5,2 ± 0,5	4,1 ± 0,6
Đường kính hoa	12,7 ± 0,9	15,7 ± 0,8	12,3 ± 0,5
Độ bền tự nhiên của 1 hoa (ngày)	5,9 ± 0,9	6,9 ± 0,9	7,1 ± 0,8

3.5. Hiệu quả kinh tế của các giống hoa lily trồng ở vụ Đông năm 2011 tại thành phố Đà Nẵng

So sánh chi phí đầu tư và lợi nhuận thu được sau khi thu hoạch khi trồng hoa lily, hiệu quả kinh tế được trình bày ở bảng 3.5:

Bảng 3.5: Hiệu quả kinh tế khi trồng các giống hoa lily trồng ở vụ Đông năm 2011 tại thành phố Đà Nẵng

Đơn vị tính: ngàn đồng

Chỉ tiêu theo dõi	Cobra	Sorbonne	Yelloween
Tổng chi	1.575	1.575	1.575
Tổng thu	3.600	4.470	4.500
Lãi	2.025	2.895	2.925
Hiệu quả đầu tư (lần)	1,29	1,84	1,86

Kết quả cho thấy trồng hoa lily các giống Sorbonne và Yelloween cho hiệu quả kinh tế cao hơn so với giống Cobra.

Nhận xét chung

Trồng hoa lily tại phường Hòa An, quận Cẩm Lệ, thành phố Đà Nẵng đã cho sản phẩm thu hoạch là các cây hoa thuộc các giống Cobra, Sorbonne, Yelloween. Các số liệu thu được cho thấy các chỉ tiêu về hình thái, sinh trưởng phát triển không có sự khác biệt đáng kể; thời gian sinh trưởng rút ngắn hơn; độ bền kém hơn so với giống chuẩn (do Viện Nghiên cứu Rau quả và Viện Di truyền Nông nghiệp thuộc Viện Khoa học Nông nghiệp Việt Nam khảo nghiệm, đã được Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn công nhận chính thức năm 2009 theo Quyết định số 162/QĐ-TT-CLT ngày 04/6/2009): chiều cao cây từ 85-90 cm, có 5-7 nụ, thời gian sinh trưởng ở vùng có vụ đông lạnh từ 90-95 ngày, độ bền hoa tự nhiên khi để trong nhà lưới 16-18 ngày.

Điều này theo chúng tôi có thể giải thích là do sự chi phối của yếu tố nhiệt độ. Tại Đà Nẵng do nhiệt độ cao hơn nên đã rút ngắn thời gian sinh trưởng, hoa kém bền hơn.

1. Kết luận

Cây hoa lily với các giống Cobra, Sorbonne, Yelloween hoàn toàn có thể sinh trưởng phát triển tương đối tốt trong vụ Đông tại thành phố Đà Nẵng. Mặc dù thời gian sinh trưởng và tồn tại của hoa có rút ngắn đi so với vùng có khí hậu ôn đới; nhưng bù lại đã tạo được nguồn hàng một cách chủ động, giảm chi phí chuyên chở và công bảo quản hoa cũng như góp phần tổ điểm thêm tính đa dạng về nguồn hoa tết cung cấp cho thành phố. Đây cũng chính là cơ sở để du nhập các giống khác, tương tự như 3 giống hoa lily mà chúng tôi đã thực nghiệm.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Nguyễn Thị Lý Anh (2005), "Sự tạo củ Lily invitro và sự sinh trưởng của cây lily trồng từ củ invitro", *Tạp chí Khoa học Kỹ thuật Nông nghiệp, Trường Đại học Nông nghiệp I Hà Nội*, tập III số 5, tr. 349-353.
- [2] Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn (2007), Quyết định số 52/2007/QĐ-BNN ngày 05/6/2007 về việc Phê duyệt quy hoạch phát triển rau quả và hoa cây cảnh đến năm 2010, tầm nhìn 2020.
- [3] Phạm Thị Mai Chinh (2007), *Nghiên cứu sinh trưởng phát triển và áp dụng biện pháp kỹ thuật nâng cao năng suất, chất lượng hoa Lily tại Lạng Sơn*, Luận văn Thạc sĩ ngành trồng trọt, Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, tr. 98.
- [4] Đặng Văn Đông, Đinh Thế Lộc (2004), *Công nghệ trồng hoa mới cho thu nhập cao - Cây hoa Lily*, Nxb Lao động-Xã hội, tr: 9-31; 58-76.
- [5] Nguyễn Thái Hà và cs (2003), "Nghiên cứu sự phát sinh của invitro các giống hoa *Lilium spp*", *Báo cáo hội nghị sinh học toàn quốc*, Nxb Khoa học và Kỹ thuật, tr. 875-879.
- [6] Hà Thị Thuý, Đỗ Năng Vịnh, Dương Minh Nga, Trần Duy Quý (2005), "Nghiên cứu hoàn thiện công nghệ nhân nhanh Invitro các giống hoa *Lilium spp*", *Khoa học công nghệ nông nghiệp và phát triển nông thôn*, Nxb Chính trị

quốc gia.

**POTENTIAL OF GROWTH AND DEVELOPMENT OF SOME LILY
VARIETYS PLANTED IN THE WINTER IN DA NANG CITY**

¹Dang Kim Yen; ²Nguyen Tan Le

¹Post – graduate in Ecology, The University of Danang – University of Science and Education

²The University of Danang – University of Science and Education

ABSTRACT

The varieties of lily: Cobra, Sorbonne, Yelloween grown in the winter of year 2011 at Hoa An ward, Cam Le district, Da Nang city had a good productivity and quality. In the condition that average temperature / month was from 21.2 0C to 23.50C and average moisture / month was from 86% to 92%, the flowers had shorter survival time than those grown in cold climate. The Sorbonne lily has a good prospect for the growth capacity, flower quantity and quality.

* Đặng Kim Yến, học viên Cao học, Trường ĐHSP, ĐHĐN

PGS.TS. Nguyễn Tấn Lê, Email: ntanle@yahoo.com, Trường ĐHSP, ĐHĐN